

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul VIII nr.87

Martie 2005

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Evoluția principalilor indicatori în luna martie 2005	2
<i>Evoluția producției</i>	- Trend ascendent al producției	3
<i>Stocuri</i>	- Creșterea stocurilor de produse finite; reducerea dificultăților în aprovizionarea cu materii prime	6
<i>Factori care limitează producția</i>	- Cererea insuficientă – principalul factor de frânare a producției	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Continuarea tendinței de restrângere a personalului angajat	8
<i>Prețuri de producție</i>	- Evoluție ascendentă a prețurilor de producție.....	9
<i>Investiții</i>	- Estimări pozitive privind activitatea de investiții	10
<i>Profitabilitate</i>	- Menținerea traiectoriei descrescătoare a ratei profitabilității	11
<i>Secțiune grafică – evoluții sectoriale</i>		12
<i>Precizări metodologice</i>		16

Evoluția principalilor indicatori în luna martie 2005

În luna martie, opiniile exprimate de conducătorii întreprinderilor participante la sondajul de conjunctură sugerează o evoluție favorabilă a activității de producție din industrie și construcții.

Astfel, se estimează că producția se va situa pe un trend ascendent, fiind posibilă o intensificare a ritmului de creștere comparativ cu lunile anterioare (soldul opiniilor¹ a crescut până la +52 la sută). În ceea ce privește capacitățile de producție, aprecierile referitoare la dimensiunea și gradul de utilizare sunt și ele favorabile, 87 la sută dintre managerii intervievați anticipând ca adecvat nivelul acestora. Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se menține la un nivel ridicat (80 la sută).

În perioada analizată se preconizează îmbunătățirea activității de aprovizionare cu materii prime, fapt sugerat de majorarea până la 95 la sută a ponderii aferente respondenților care prevăd cote normale, dar și de nivelul nul al soldului conjunctural (comparativ cu -4 la sută în februarie). O evoluție nefavorabilă vor înregistra însă stocurile de produse finite, în cazul cărora se estimează posibile acumulări (sold al opiniilor: +7 la sută).

Ca și în luna anterioară, cererea insuficientă reprezintă principalul factor de frânare a activității din industrie și construcții, conform opiniei a 28 la sută dintre participanții la sondaj, fiind urmată de evoluția cursului de schimb, blocajul financiar, lipsa materiilor prime.

Tendința de restrângere a personalului angajat va continua și în luna martie, fiind posibilă chiar o intensificare a acestui proces, în condițiile în care soldul negativ al opiniilor s-a majorat cu 14 puncte procentuale, până la -25 la sută. Peste două treimi din numărul participanților la sondaj nu întrevăd modificări ale numărului de salariați.

În ceea ce privește prețurile de producție, în luna martie se prefigurează reluarea trendului ascendent, evoluție sugerată de valoarea pozitivă a soldului conjunctural (5 la sută, comparativ cu -13 la sută în februarie). În opinia a 74 la sută dintre respondenți, prețurile de producție se vor menține la un nivel constant.

Volumul investițiilor va înregistra în continuare o evoluție pozitivă (sold conjunctural: +7 la sută). Aprecierile nefavorabile în ceea ce privește profitabilitatea companiilor industriale și de construcții continuă și în această lună, soldul conjunctural menținându-se la nivelul de -3 la sută.

¹ Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Trend ascendent al producției

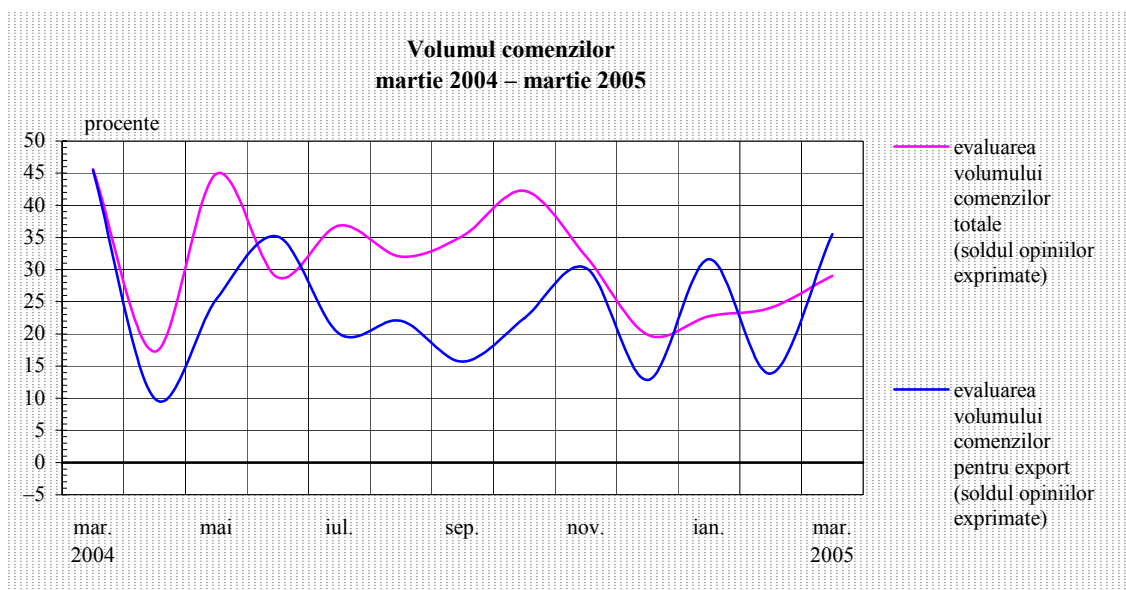
În luna martie 2005, volumul total al comenzilor se va situa în continuare pe o pantă ascendentă. Soldul pozitiv al opiniilor a crescut cu 5 puncte procentuale, ajungând la 29 la sută, în condițiile în care s-a majorat numărul managerilor care apreciază amplificarea volumului de comenzi (până la 38 la sută), iar numărul celor care anticipează o diminuare a acestuia a rămas constant (9 la sută).

Evoluții	Feb. 2005	Mar. 2005
Producția	↘	↗
Comenzi noi - total, din care:	↗	↗
Comenzi noi pentru export	↗	↗
Gradul de utilizare a capacităților de producție	80%	80%

În structură, solduri conjuncturale superioare mediei sectorului industrial sunt semnalate în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria mijloacelor de transport; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari; industria materialelor de construcții; industria metalurgică. Reducerea volumului comenzilor este anticipată îndeosebi în activitatea de construcții, în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului și în sectorul de producție, transport și distribuție de energie electrică, termică, gaze și apă caldă (solduri conjuncturale cuprinse între -21 la sută și -16 la sută).

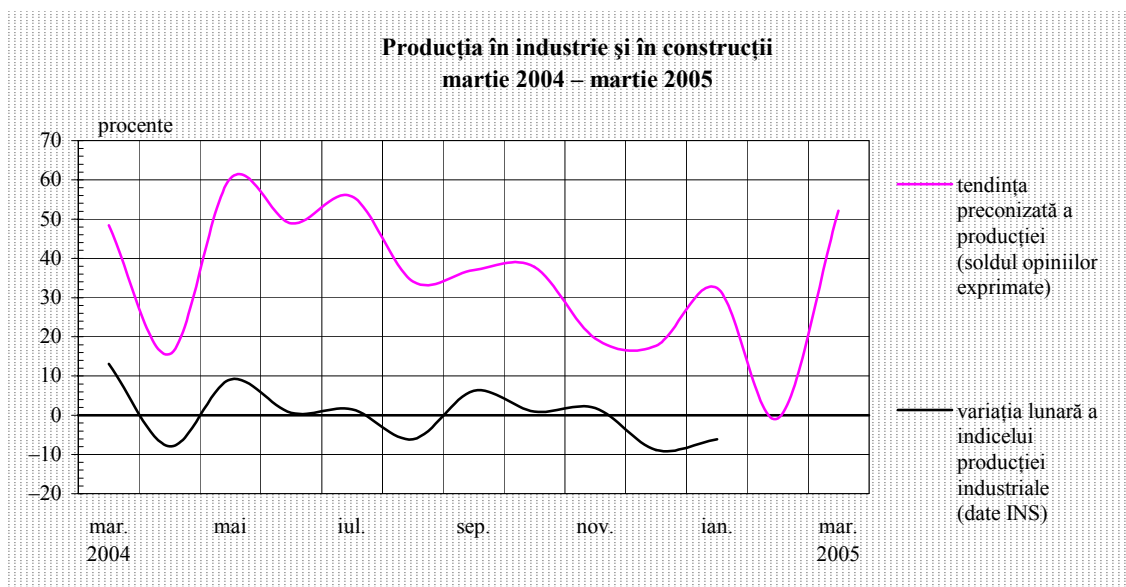
În luna martie este posibilă o accelerare a creșterii portofoliului de comenzi pentru export, sugerată de majorarea de 2,6 ori a soldului conjunctural (+35 la sută). Creșteri sunt localizate îndeosebi la nivelul ramurilor enumerate anterior drept cele mai optimiste în privința evoluției volumului total al comenzilor (soldurile opiniilor variază între +22 și +100 la sută). Diminuări ale cererii externe sunt semnalate în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului și în industria textilă, a confecțiilor și încălțăminte (solduri conjuncturale de -21 la sută și respectiv -7 la sută).

*Creștere a
portofoliului
de comenzi*

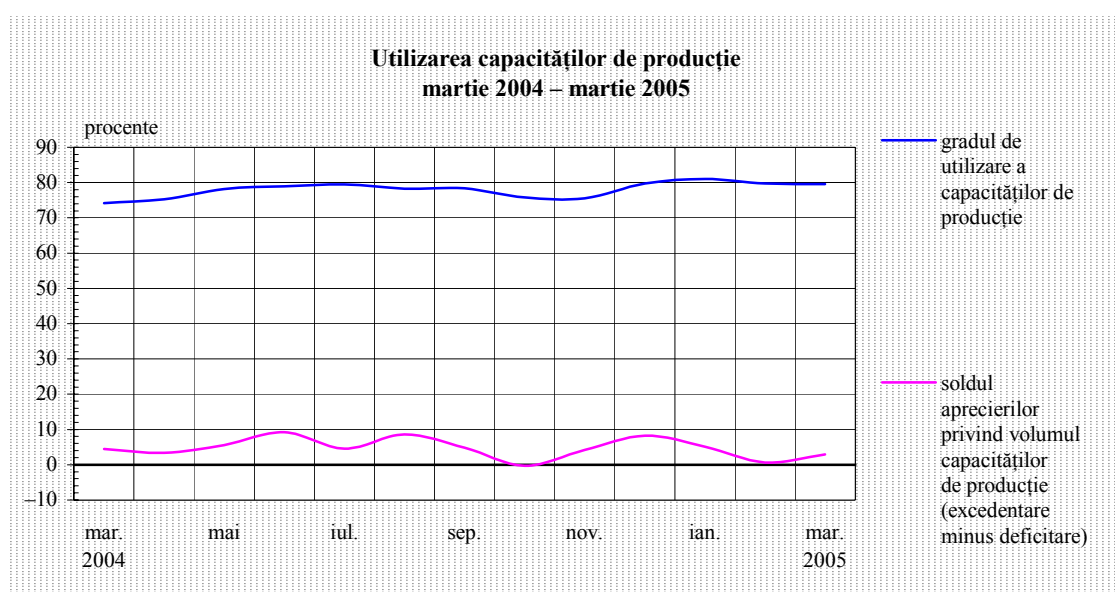
Producția din industrie și construcții se va reinscrie pe o traiectorie ascendentă, soldul opiniilor exprimate în acest sens ajungând la +52 la sută, reflectând o posibilă intensificare a ritmurilor de creștere din majoritatea ramurilor, cu excepția industriei de edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi (sold conjunctural: -4 la sută). Numărul participanților la sondaj care consideră că producția realizată în luna martie va fi mai mare decât cea din luna precedentă s-a dublat (reprezentând 58 la sută din total), concomitent cu reducerea aprecierilor nefavorabile (de la 29 la sută la 6 la sută).

*Accelerare a
ritmului
producției*

Creșteri de producție sunt așteptate mai ales în ramurile: metalurgie, construcții metalice și produse din metal; industria mijloacelor de transport; industria chimică; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari; industria alimentară, a băuturilor și a tutunului (solduri conjuncturale cuprinse între +37 și +80 la sută).

În luna martie, gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se menține constant (80 la sută). Cele mai ridicate valori sunt semnalate în industria textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice; metalurgie, construcții metalice și produse din metal; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi (grad de utilizare între 84 și 91 la sută).

Comparativ cu luna anterioară se remarcă o creștere a proporției opiniilor potrivit cărora potențialul tehnologic este bine corelat cu programul de producție (+5 puncte procentuale, până la 87 la sută), evoluție datorată îndeosebi reducerii ponderii celor care estimează capacități insuficiente (cu 4 puncte procentuale, până la 5 la sută).

O bună corelare a programului de producție cu capacitățile existente este anticipată de 97 la sută până la 100 la sută dintre participanții la sondaj din ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; industria extractivă; metalurgie, construcții metalice și produse din metal. Capacități de producție excedentare sunt estimate mai ales în industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice; industria mijloacelor de transport; sectorul construcțiilor (solduri ale opiniilor cuprinse între +19 la sută și +29 la sută). Insuficiența capacităților de producție este invocată în principal de întreprinderile din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria de prelucrare a lemnului, celuloză, hârtie și mobilier (solduri conjuncturale de -18 la sută și respectiv -12 la sută).

Stocuri

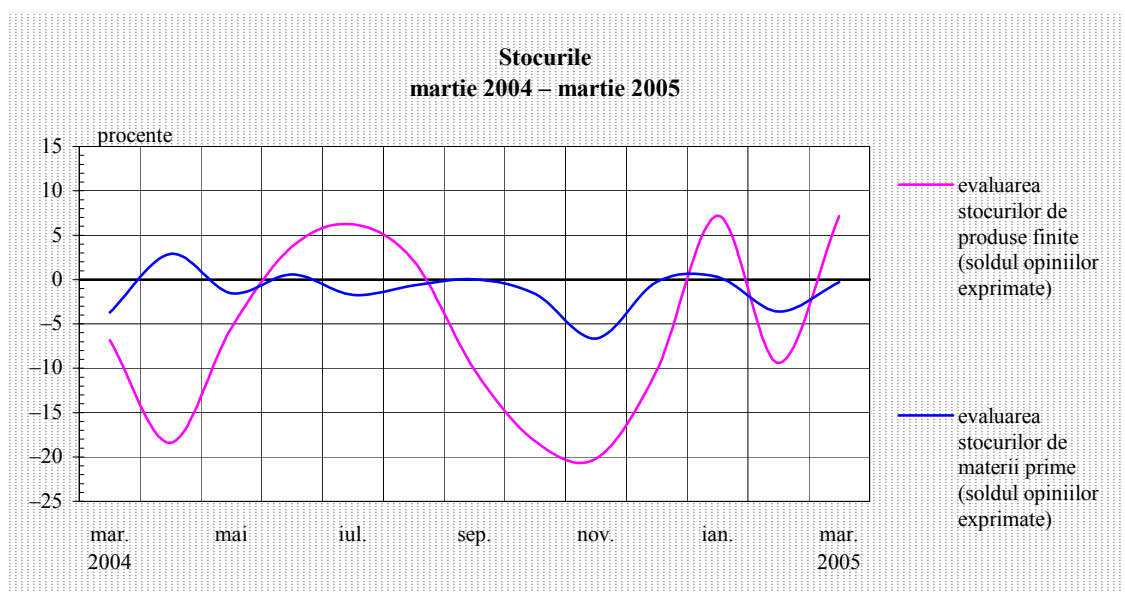
Creșterea stocurilor de produse finite; reducerea dificultăților în aprovizionarea cu materii prime

Luna martie consemnează o posibilă majorare a stocurilor de produse finite, soldul conjunctural ajungând la +7 la sută față de -9 la sută în luna anterioară. Ponderea managerilor care anticipează acumulări de stocuri a crescut cu 9 puncte procentuale (ajungând la 20 la sută), în timp ce ponderea celor care prevăd o accentuare a procesului de absorbție a scăzut cu 7 puncte procentuale (ajungând la 13 la sută).

Evoluții	Feb. 2005	Mar. 2005
Stocurile de produse finite	↘	↗
Stocurile de materii prime	↘	↘

Creșterea stocurilor de produse finite este semnalată îndeosebi în industria mijloacelor de transport; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria materialelor de construcții (solduri conjuncturale pozitive cuprinse între 21 și 60 la sută). Restrângeri la acest capitol sunt preconizate în special în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; producția, transportul și distribuția energiei, gazelor și apei calde; industria de prelucrare a lemnului (soldurile conjuncturale variază între -66 la sută și -32 la sută).

Creștere a stocurilor de produse finite; reducere a dificultăților de aprovizionare cu materii prime

În luna martie se estimează o ameliorare a procesului de aprovizionare cu materii prime, fapt sugerat de majorarea cu 5 puncte procentuale a ponderii respondenților care estimează stocuri normale (95 la sută), în principal ca urmare a reducerii proporției răspunsurilor de tip *insuficient* (2 la sută). În aceste condiții, soldul conjunctural a fost nul (față de -4 la sută în februarie).

Cele mai multe opinii referitoare la insuficiența stocurilor de materii prime provin din industria prelucrării lemnului și din industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (solduri conjuncturale de -23 la sută și respectiv -17 la sută). Niveluri peste cota normală se vor consemna mai ales în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei, gazelor și apei calde (sold conjunctural +15 la sută).

*Factori care
limitează
producția*

Cererea insuficientă - principalul factor de frânare a producției

Pentru luna martie, circa 28 la sută dintre managerii întreprinderilor participante la sondajul de conjunctură invocă nivelul insuficient al cererii drept principală cauză a limitării activității industriale și de construcții. Acțiunea acestui factor este resimțită în special la nivelul întreprinderilor din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (pondere de 100 la sută), dar și în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului; industria textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (ponderi cuprinse între 42 și 50 la sută).

Aproximativ o cincime din numărul respondenților apreciază că desfășurarea normală a activității de producție este afectată și de evoluția cursului de schimb. Acțiunea acestui factor este resimțită îndeosebi în următoarele ramuri: chimie, prelucrarea cauciucului și a maselor plastice (77 la sută dintre respondenți); industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (61 la sută); industria de prelucrare a lemnului (44 la sută); industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (42 la sută).

Un alt factor restrictiv al activității din industrie și construcții îl constituie blocajul financiar, potrivit opiniei a 15 la sută dintre managerii intervievați. Impactul negativ al acestui factor este semnalat de toate întreprinderile din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie optică și ceasornicărie. De asemenea, blocajul financiar afectează și industria chimică (67 la sută dintre respondenți), industria extractivă (43 la sută), industria de mașini și echipamente (38 la sută) și industria textilă (27 la sută).

Un procent de 9 la sută dintre participanții la sondaj semnalează dificultăți în aprovizionarea cu materii prime. Acest fenomen perturbă în special activitatea ramurilor: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (66 la sută dintre respondenți);

industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (26 la sută); industria lemnului (13 la sută).

Nivelul ridicat al ratelor dobânzilor practicate de băncile comerciale constituie și în luna martie un factor de frânare a procesului de producție în opinia a 8 la sută dintre managerii întreprinderilor participante la sondaj. Acțiunea acestui factor este resimțită mai ales în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate radio-TV și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie optică și ceasornicărie (66 la sută); industria chimică (51 la sută); industria textilă (37 la sută).

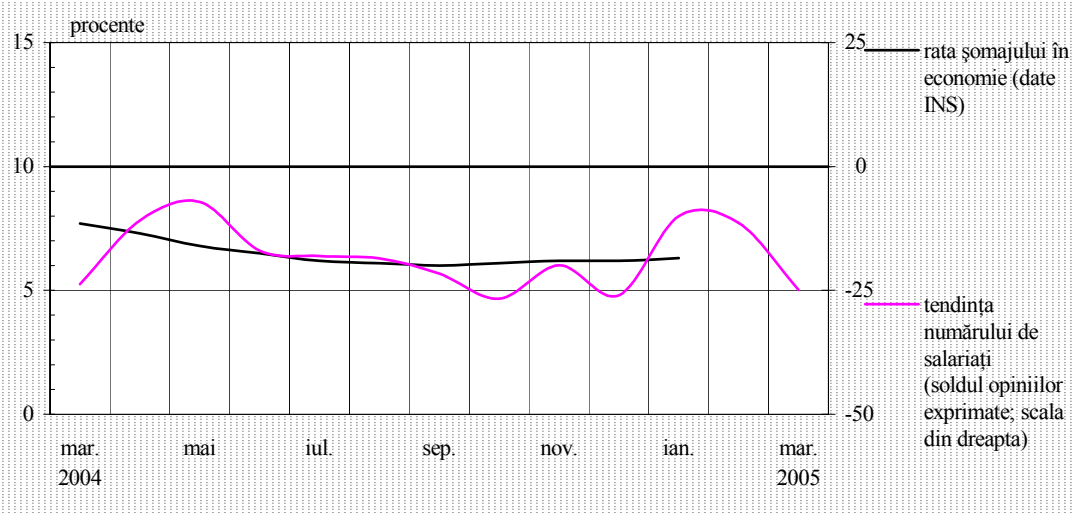
Utilizarea forței de muncă

Continuarea tendinței de restrângere a personalului angajat

Luna martie consemnează o posibilă accentuare a tendinței descendente din luna anterioară în ceea ce privește numărul de salariați. Această evoluție este sugerată de majorarea cu 14 puncte procentuale a soldului conjunctural (-25 la sută), ca urmare, pe de o parte, a creșterii ponderii respondenților care preconizează efectuarea de disponibilizări (29 la sută), iar pe de altă parte, a micșorării numărului celor care prevăd suplimentări de personal (4 la sută). Numărul de salariați va rămâne nemodificat în opinia a 67 la sută dintre managerii intervievați.

Angajări de personal vor fi operate numai în sectorul construcțiilor (sold conjunctural pozitiv: 16 la sută). Reduceri ale numărului de salariați sunt anticipate cu precădere în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria materialelor de construcții; industria de prelucrare a lemnului (solduri conjuncturale cuprinse între -76 și -25 la sută).

Forța de muncă în industrie și în construcții
martie 2004 – martie 2005

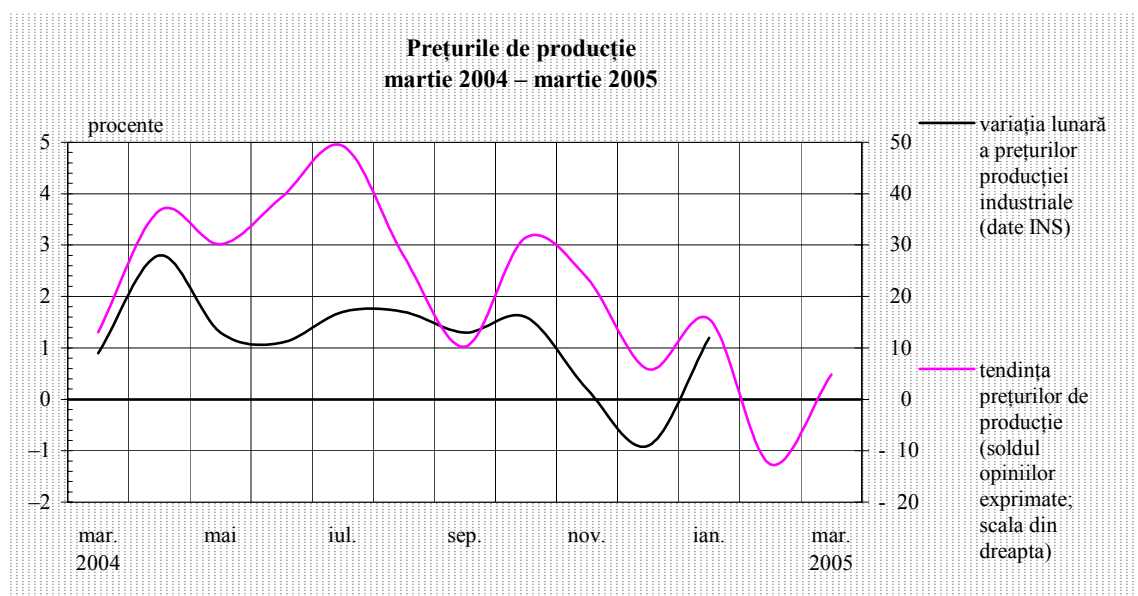

Reducere a numărului de salariați

Evoluție ascendentă a prețurilor de producție

În luna martie, opiniile formulate de managerii întreprinderilor participante la sondaj indică reluarea trendului crescător al prețurilor de producție (sold conjunctural +5 la sută). Ponderea celor care estimează majorări de prețuri este de 13 la sută (superioară cu 5 puncte procentuale celei din februarie), în timp ce ponderea semnalelor de scădere s-a diminuat la 8 la sută (21 la sută în luna anterioară). Stabilitatea prețurilor de producție este indicată de 74 la sută dintre respondenți (cu 8 puncte procentuale mai mult decât în februarie).

Majorări de prețuri sunt preconizate mai ales în activitatea de construcții (sold conjunctural: +22 la sută), industria metalurgică (+18 la sută) și industria extractivă (+16 la sută), în timp ce o evoluție contrară este estimată îndeosebi în ramurile: industria lemnului (sold conjunctural - 23 la sută), industria textilă (sold conjunctural -12 la sută), în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei, gazelor și a apei calde și în industria de mașini și echipamente (sold conjunctural -10 la sută). Stabilitatea prețurilor de producție este anticipată în principal în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria mijloacelor de transport; industria materialelor de construcții (potrivit opiniei tuturor managerilor din ramurile respective).

*Creștere a
prețurilor de
producție*

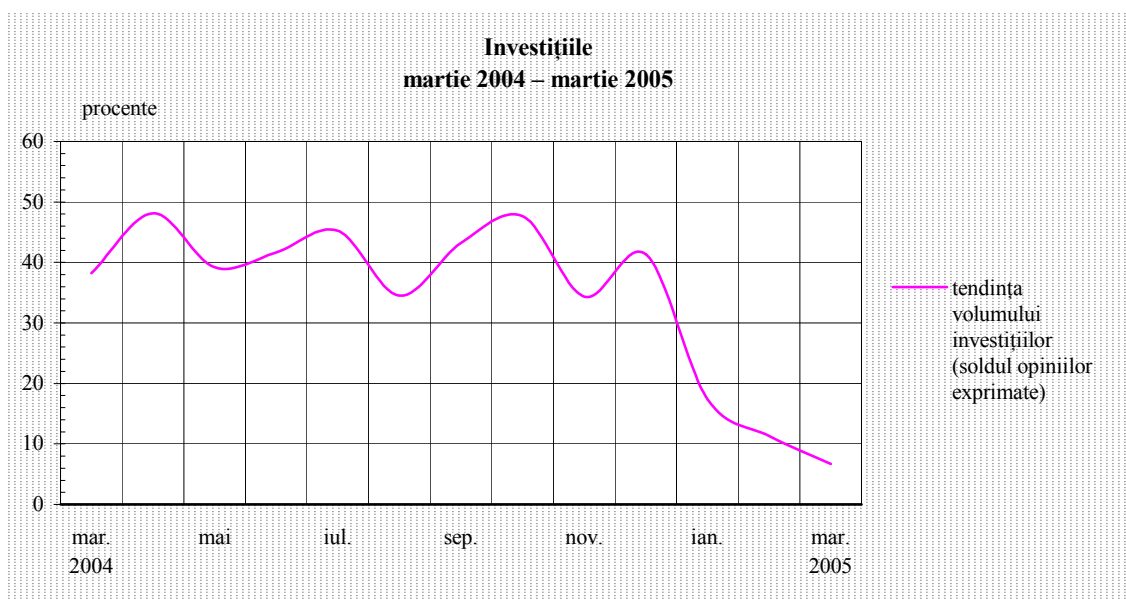
Investiții

Estimări pozitive privind activitatea de investiții

Luna martie consemnează continuarea trendului favorabil în ceea ce privește activitatea de investiții. Soldul conjunktural (+7 la sută) s-a redus cu 4 puncte procentuale față de luna februarie, ca urmare a creșterii ponderii opiniilor nefavorabile (12 la sută, comparativ cu 7 la sută în luna anterioară). Peste două treimi dintre participanții la sondaj anticipează un nivel al investițiilor similar celui din luna februarie.

Noi acumulări de capital sunt preconizate mai ales în ramurile: mijloace de transport (sold conjunktural +54 la sută), în industria extractivă (sold conjunktural +31 la sută) și în industria de prelucrare a lemnului (+17 la sută). Restrângeri ale efortului investițional vor fi efectuate în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria de prelucrare a petrolului (solduri conjuncturale: -66 la sută și, respectiv, -29 la sută).

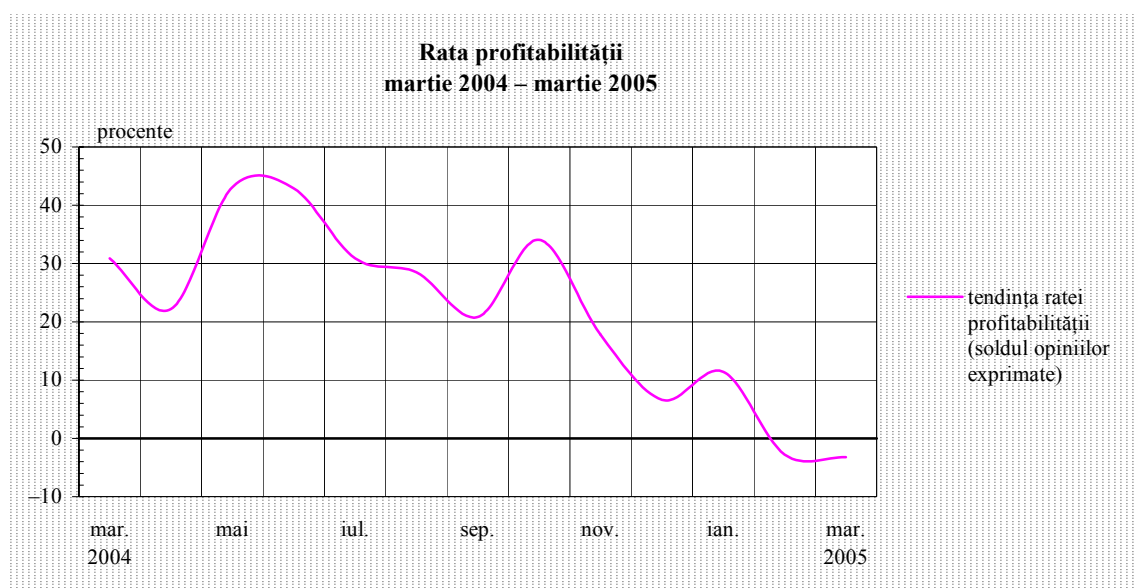
*Extindere a
activității de
investiții*

Menținerea traiectoriei descrescătoare a ratei profitabilității

În luna martie, participanții la sondaj anticipează o dinamică negativă a ratei profitabilității. Soldul conjunctural (-3 la sută) a rămas la nivelul lunii anterioare, în condițiile creșterii cu circa 3 puncte procentuale a proporției aferente celor două variante extreme de răspuns. Ca urmare, numărul respondenților care nu întrevăd modificări ale ratei profitabilității a scăzut (reprezentând 63 la sută din totalul participanților, față de 76 la sută în luna februarie).

Rezultate mai slabe în domeniul profitabilității sunt estimate mai ales în ramurile: producția, transportul și distribuția energiei, gazelor și a apei calde; industria textilă; industria de prelucrare a petrolului (solduri conjuncturale cuprinse între -60 și -23 la sută). Rezultate favorabile sunt preconizate mai ales în industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (sold conjunctural: +37 la sută), în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în industria mijloacelor de transport (+17 la sută), în industria materialelor de construcții (+16 la sută).

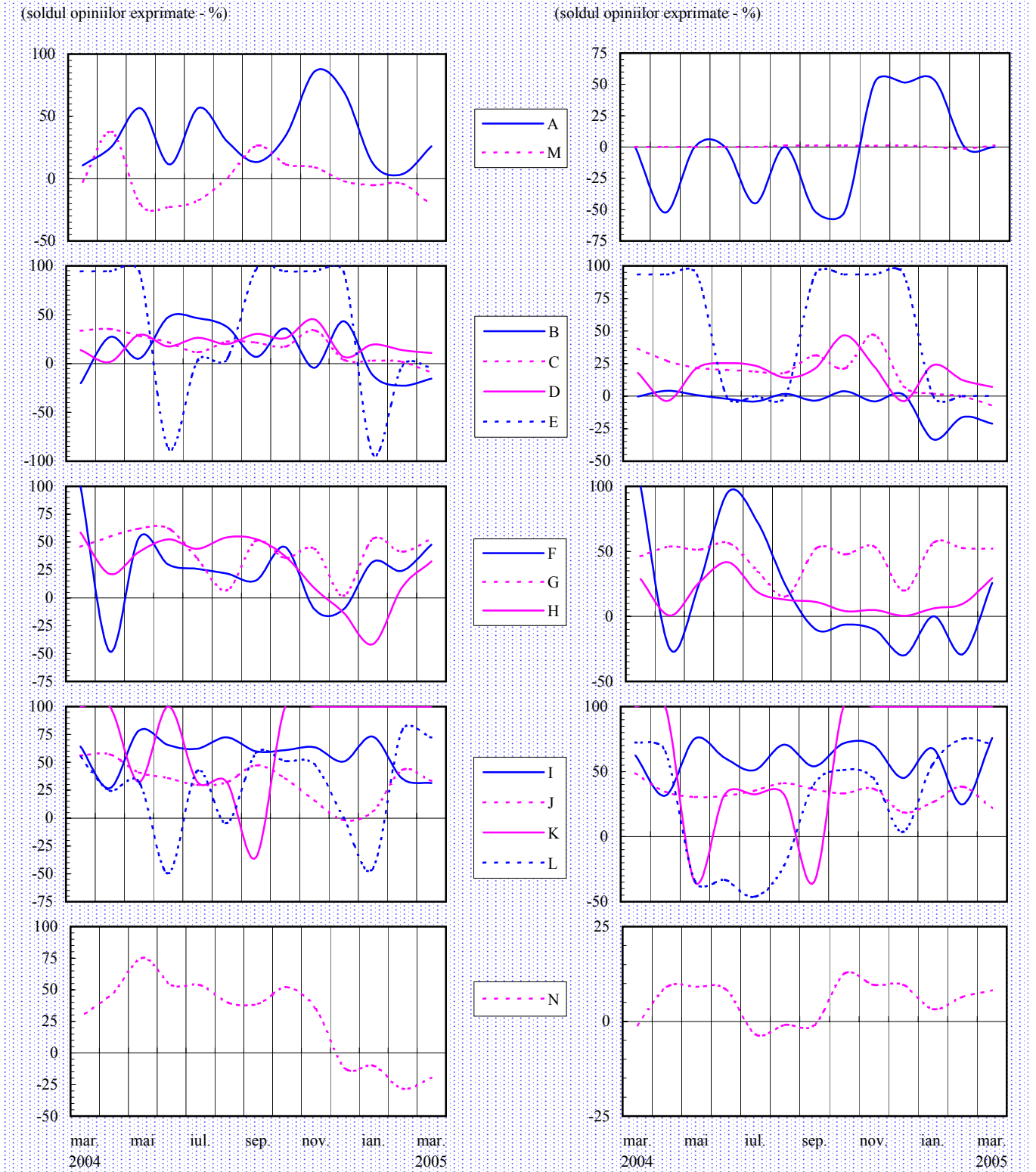

*Trend
descendent al
ratei
profitabilității*

Evaluarea volumului comenzilor totale

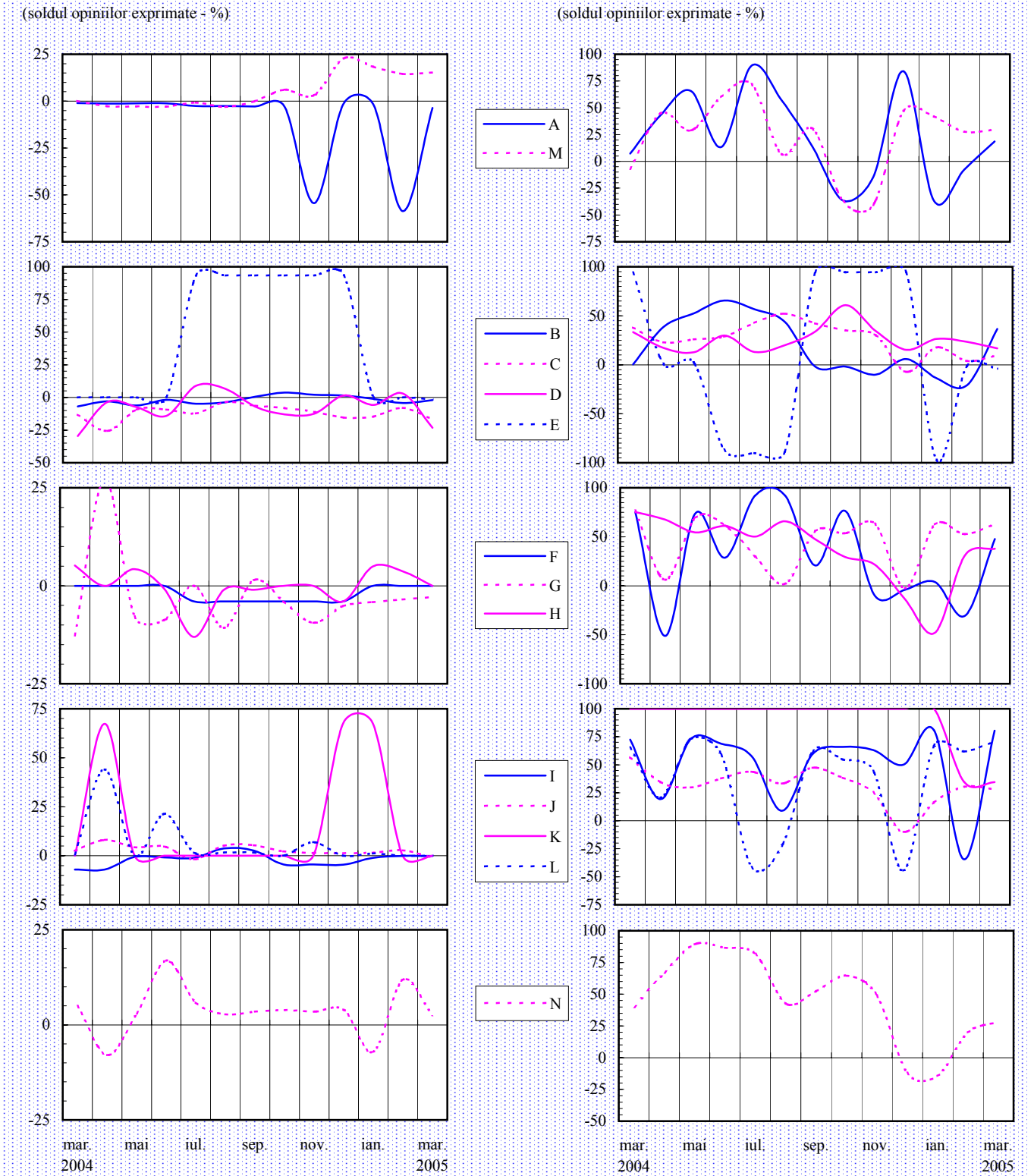
Evaluarea volumului comenzilor pentru export

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

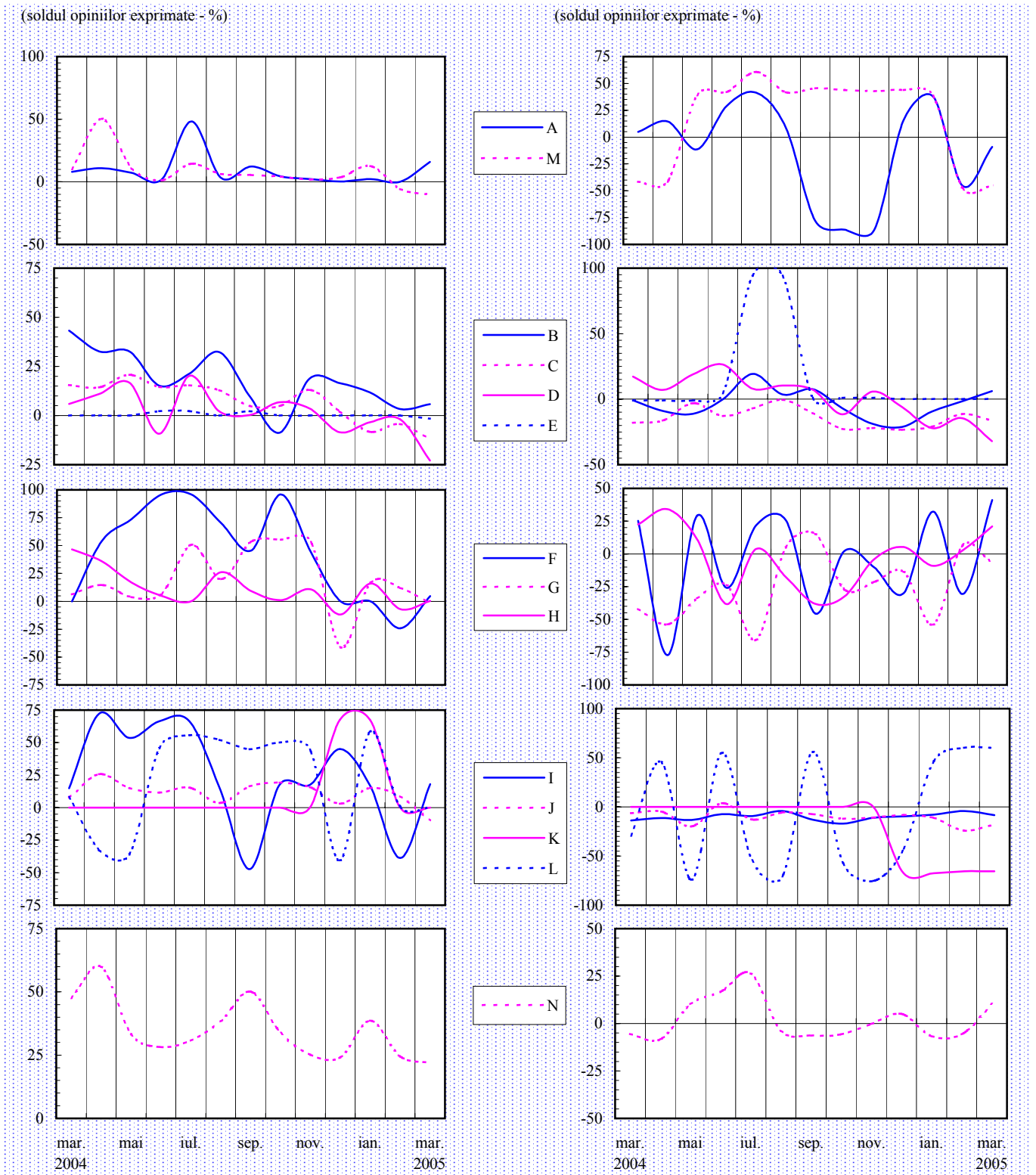
Tendința preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

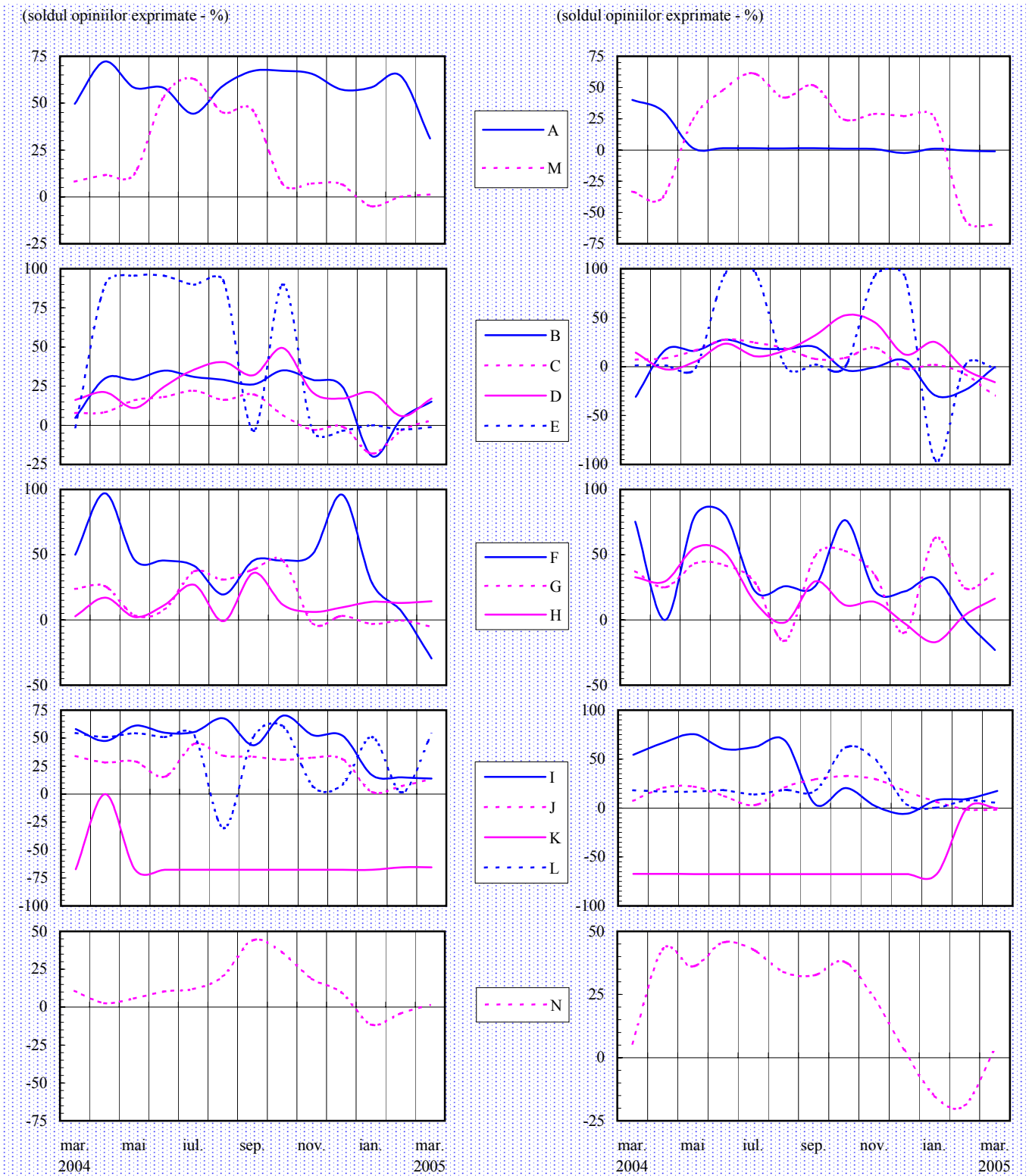
Evaluarea stocurilor de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și cuprinde un eșantion național de peste 380 unități industriale și de construcții, selectate astfel încât să fie reprezentative pentru economia județelor și, de preferință, să fie diferite ca dimensiune și profil.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat, etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe timp de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național se folosesc trei criterii de ponderare, și anume: cifra de afaceri, numărul de personal la data de 31 decembrie a anului anterior și numărul de personal în luna anterioară efectuării sondajului.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 21 martie 2005.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.
internet: <http://www.bnro.ro>*